

ESKİŞEHİR - ALPU KÖMÜRLERİNİN PALİNOLOJİK İNCELEMESİ

Korhan Usta^a, Hatice Kutluk^b

^a MTA Genel Müdürlüğü, Enerji Hammadde Etütleri ve
Arama Dairesi Başkanlığı, 06800 Ankara
(korhan.usta@mta.gov.tr)

^b Eskişehir Osmangazi Üniversitesi,
Jeoloji Mühendisliği Bölümü Batı Meşelik, 26480 Eskişehir
(hkutluk@ogu.edu.tr)

ÖZ

Eskişehir-Alpu havzası İç-Torid ve İzmir-Ankara suture zonları arasında yer alır, kuzeyde Intra-Pontid ve Sakarya kıtası güneyde Kırşehir bloğu bulunur. Temel kayaları üzerinde uyumsuz olarak yer alan Miyosen çökelleri en altta sıklıkla ofiyolit kökenli çakıllar içeren kiltası ile başlar ve “alt horizon” olarak adlandırılan kalın bir linyit seviyesi ile devam eder. Havzanın genelinde alt ve üst linyit horizonunu ayıran özellikte bir bitümlü marn seviyesi gözlenir. Bitümlü marn seviyesinin hemen üzerine “üst horizon” olarak isimlendirilen linyit seviyesi gelir, bu seviye kiltası, silttaşı, kumtaşı ve kireçtaşları ile örtülür.

Havzada yapılan palinolojik araştırmalar paleofloral topluluğun hemen hemen tamamen gymnospermlerden oluştuğunu göstermiştir. Gymnospermler içinde *Cathaya* en fazla bulunan taksondur. *Cathaya*'yı Diploxyton tip *Pinus* polenleri takip eder, az oranda *Cedrus* ve Haploxyton tip *Pinus* polenleri gözlenmiştir. Söz konusu palinolojik veriler çevrenin yüksek olduğunu, iklimin gymnosperm yetişmesine uygun sıcaklıkta, konifer ormanlarla kaplı olduğunu gösterir.

Alpu-Eskişehir havzasında daha önce yapılan jeolojik çalışmalarda stratigrafik ilişkilere dayanarak saptanan yaş konakları ve bu çalışmada elde edilen palinolojik bulgular Eskişehir-Alpu linyitlerinin Miyosen zaman aralığında çökeldiğini göstermiştir. Eskişehir-Alpu palinomorf toplulukları bu havzada çökelen linyitlerin geniş alanları kaplayan bataklik düzlüklerinden çok, bölgede o dönemde yüksek bir topografya oluşturan dağlar arasında meydana gelen bataklik ortamlarında biriktiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Eskişehir-Alpu, kömür, palinoloji

PALYNOLOGICAL INVESTIGATION OF THE ESKİŞEHİR - ALPU COALS

Korhan Usta^a, Hatice Kutluk^b

^a General Directorate of Mineral Research and Exploration,
Department of Energy Raw Material Research and Exploration 06800 Ankara
(korhan.usta@mta.gov.tr)

^b Eskisehir Osmangazi University,
Department of Geological Engineering BatıMeşelik 26480 Eskisehir
(hkutluk@ogu.edu.tr)

ABSTRACT

Eskişehir-Alpu basin is located between Inner-Torid and İzmir-Ankara suture zones and is surrounded by Intra-Pontide suture zone and Sakarya continent at North and Kırşehir block at South. Miocene deposits unconformably overlying the basement rocks in the basin start with claystone often intercalated with gravels of ophiolitic origin and continue with a thick coal seam, so called 'lower horizon'. A characteristic bituminous marly layer widespread in whole basin separates the lower and the upper coal horizons. Upper coal horizon is overlain by the units composed of claystone, siltstone, sandstone and limestone.

Palynological investigation in the basin revealed that paleofloral assemblage was composed entirely of gymnosperms. Cathaya appeared the most prominent taxon among gymnosperms. Pinus Diploxylon type is the second abundant and is followed by Cedrus and Pinus Haploxylon type in lesser amounts. Palynological findings indicate that the terrain was highly elevated, the region was covered by coniferous forests and prevailing climatic conditions were suitable for gymnosperm growth.

Stratigraphical relationships in previous geological studies carried out in the area and the palynological findings of the present study reveal that the coal was deposited during Miocene and that the lignites of the area were deposited in an intermontane basin that formed a high topography rather than a marsh plain covering vast areas.

Keywords: *Eskişehir-Alpu, coal, palynology*